

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003735

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-09-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: №180-к від 09.10.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чорненька Даниїла Степанівна

2. Danyila S. Chornenka

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 23-09-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10726

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.15

Тема дисертації:

1. Конституційно-правове регулювання трансплантації органів і тканин людського організму
2. Constitutional and legal regulation of transplantation of organs and tissues of the human body

Реферат:

1. У дисертації здійснено теоретичне узагальнення й подано нове вирішення важливого наукового завдання, що полягає у формуванні цілісної концепції конституційно-правового регулювання трансплантації органів і тканин людського організму. Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що сьогодні права людини й біоетика в Україні перебувають на етапі парадигмального розвитку. У вітчизняній правовій теорії і практиці є низка законодавчих та інших нормативних актів, що стосуються питань біоетики, захисту прав людини й забезпечення гідності людини у сфері біоправа. Поруч з правами людини, закріпленими в Конституції України, існують також соматичні права, які пов'язані з можливістю розпоряджатися своїм тілом (від грец. soma – тіло). Констатовано, що основою соматичних прав людини є право на гідність, особисту свободу й недоторканність, які є фундаментальними для особистих прав та закріплені на рівні Конституції України як Основного закону держави. Поруч із ними існує низка соматичних прав, які переважно не

конституціоналізовані тобто не відображені в нормах Конституції України, це, зокрема, такі: право на евтаназію; право людини щодо її органів і тканин (право на трансплантацію (пересадку)); репродуктивні права людини; право на зміну статі та ін. Ці права змушують по-новому поглянути на інститут прав людини як на конституційну цінність. Конституційно-правове регулювання таких прав є складним і важливим завданням Української держави. У роботі з'ясовано, що серед найважливіших прав людини, які, відповідно до Конституції України, є невідчужуваними і належать кожному від народження, є право на життя. Це право гарантує існування людини як біологічного виду, соціальної істоти й суб'єкта права та розглядається як комплекс суб'єктивних можливостей людини, які мають соціальну цінність. Із правом на життя тісно пов'язане право на охорону здоров'я людини. Зазначено, що здоров'я є основним компонентом для збереження і продовження життя. Реалізація права на здоров'я можлива завдяки підвищенню рівня і якості медичного обслуговування, впровадженню в медичну практику науково-технічних досягнень, нових методів лікування. Одним із джерел для збереження і продовження життя є метод трансплантації органів і тканин людського організму. Під правом людини на трансплантацію органів і тканин людського організму визначено юридично забезпечену можливість особи стати реципієнтом донорського органу (або донором) за умов, визначених законом, і як спосіб реалізації конституційного права на життя й охорону здоров'я. У дисертації зазначено, що хоча право людини розпоряджатися власним тілом як соматичне право безпосередньо не закріплене в нормах Конституції України, ідеться саме про його взаємозв'язок з основними, конституційними правами, такими як право людини на життя й охорону здоров'я. Українська модель не закріплює соматичні права в тексті Основного закону, проте в ньому містяться підстави для їх застосування. З одного боку, правове регулювання цієї сфери суспільних відносин потребує сучасного рівня розвитку науково-технічного прогресу, а з іншого – правове регулювання має здійснюватися так, щоб не порушувати задекларованих у Конституції України та в суспільстві моральних цінностей і пріоритетів, інших прав людини. Обґрунтовано, що покоління нових прав людини покликане стабілізувати суспільні відносини й забезпечити захист уже наявних прав. Їхній специфічний зміст містить сукупність норм моралі, релігії і права. Легалізація соматичних прав, зокрема й права людини на трансплантацію органів і тканин людського організму, неможлива в тексті Конституції України, адже вони похідні від прав попередніх поколінь. Встановлення конституційного механізму реалізації, системи конституційних гарантій і захисту соматичних прав людини має полягати у прийнятті відповідних міжнародно-правових актів, у перспективі їхньої обов'язкової ратифікації Верховною Радою України та конкретизації цих норм у галузевому законодавстві. Продемонстровано, що основними суб'єктами трансплантації є донор і реципієнт. Донор – це людина, у якої вилучають органи чи тканини для пересадки, тобто людина, яка добровільно може віддати свій орган на пересадку. Реципієнт – це людина, якій пересаджують тканини чи органи, отримані від донора, тобто людина, якій показана така операція за станом здоров'я. Визначено права донорів і реципієнтів, зокрема вимагати від закладів охорони здоров'я повну інформацію про можливі ускладнення після трансплантації; отримувати безкоштовну медичну допомогу, зокрема лікування у зв'язку з проведеною операцією, право на захист персональних даних, право оскаржувати неправомірні дії медичних працівників тощо. Також суб'єктом трансплантаційних відносин є медичний працівник, який задіяний у вилученні органів і тканин людського організму. Основою таких правовідносин є принцип усунення конфлікту інтересів з точки зору гуманістичних засад методу трансплантації.

2. The dissertation provides a theoretical generalization and a new solution to an important scientific task, which consists in forming a holistic concept of constitutional and legal regulation of transplantation of organs and tissues of the human body. The relevance of the research topic is due to the fact that today human rights and bioethics in Ukraine are at the stage of paradigmatic development. In domestic legal theory and practice, there are a number of legislative and other regulatory acts that touch on the issues of bioethics, protection of human rights and ensuring human dignity in the field of biolaw, medicine and genetics in particular. Along with human rights enshrined in the Constitution of Ukraine, of no less interest is the group of somatic human rights, that is, rights related to the ability to dispose of one's body (from the Greek soma – body), which are mostly not constitutionalized in current legislation. It is emphasized that the core of somatic rights is the right to life and human dignity, the right to

freedom and personal integrity, which are basic for personal rights. In general, these are such rights as: the right to die; the right of a person to his organs and tissues (the right to transplantation); reproductive human rights (positive in nature: artificial insemination; negative in nature – abortion, sterilization, contraception); the right to change sex; the right to cloning (both the whole organism and individual organs), etc. These rights force us to take a new look at the institution of human rights as a value. However, the implementation of such rights is a complex and important task for the state. It is emphasized that the generation of new human rights is designed to stabilize social relations at this stage of development and ensure the protection of already existing rights. However, in their specific content, the norms of morality, religion and law collide. Therefore, it is impossible to directly enshrine them in the text of the Constitution of Ukraine, because they are derived from the rights of previous generations. The establishment of a mechanism for their implementation, a system of guarantees and protection should consist in the adoption of relevant international legal acts, with a view to their mandatory ratification by the Verkhovna Rada of Ukraine and the specification of these norms in sectoral legislation. The classification of fundamental rights acquires practical significance, in particular, during the development, creation of constitutions and other laws of any state, since it is able to contribute to ensuring the completeness and reasonableness of the sequence of the presentation of such rights in the current legislation. The work reveals that among the most important human rights, which, according to the Constitution of Ukraine, are inalienable and belong to everyone from birth, is the right to life. This right guarantees the existence of a person as a biological species, a social being and a subject of law and is considered as a complex of subjective human capabilities that have social value. The right to health protection is closely related to the right to life. It is noted that health is the main component for preserving and prolonging life. The realization of the right to health is possible due to the improvement of the level and quality of medical care, the introduction of scientific and technical achievements, and new methods of treatment into medical practice. One of the sources for preserving and prolonging life is the method of transplantation of organs and tissues of the human body. The human right to transplantation of organs and tissues of the human body is defined as the legally secured possibility of a person to become a recipient of a donor organ (or donor) under the conditions specified by law, as the realization of the constitutional right to life and health protection. The dissertation states that although the human right to dispose of one's own body as a somatic right is not directly enshrined in the norms of the Constitution of Ukraine, it is precisely about its relationship with fundamental, constitutional rights, such as the human right to life and health protection. The Ukrainian model does not enshrine somatic rights in the text of the Fundamental Law, but it contains the grounds for their application. On the one hand, legal regulation of this sphere of social relations requires a modern level of development of scientific and technological progress, and on the other hand, legal regulation must be carried out in such a way as not to violate the moral values and priorities declared in the Constitution of Ukraine and in society, other human rights. It is substantiated that the generation of new human rights is designed to stabilize social relations and ensure the protection of already existing rights. Their specific content contains a set of norms of morality, religion and law.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Adamovsky V. I., Chornenka D. S., Fonaryuk O. U., Pohoryelova Z. O. Somatic (Personal) Human Rights: The Ratio of Medical and Legal Categories. *Wiadomości Lekarskie Medical Advances*. 2023. March. Vol. LXXVI, issue 3. P. 651–656. URL: <https://wiadlek.pl/wp-content/uploads/archive/2023/WLek2023031.pdf>

- Чорненька Д. С. Трансплантація органів і тканин людського організму: стан та проблеми правового регулювання. Часопис Київського університету права. 2021. № 3. С. 59–63. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/issue/view/84/%E2%84%963-2021>
- Чорненька Д. С. Трансплантація органів і тканин людини: етичні проблеми та сучасний стан правового регулювання в Україні. Часопис Київського університету права. 2021. № 4. С. 30–63. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/issue/view/85/%E2%84%964-2021>
- Чорненька Д. С. Право на життя та право на здоров'я: основоположні засади трансплантації в конституційному праві. Альманах права. 2022. Вип. 13. С. 439–443. URL: <https://almanahprava.org/almanac-of-law-13>
- Чорненька Д. С. Біомедичні та етичні принципи трансплантації в контексті захисту прав людини та застосування Конвенції Ов'єдо. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Сер. «Право». 2023. № 4. С. 143–150. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/01/22.pdf>
- Чорненька Д. С. Правове регулювання соматичних прав людини: трансплантація органів і тканин людини в Україні та зарубіжних країнах. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 1. С. 248–253. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/03/45.pdf>
- Чорненька Д. С. Сучасні тенденції нормотворчої діяльності в галузі біопринтингу та донорства органів. Альманах права. 2024. Вип. 15. С. 660–670. URL: <https://almanahprava.org/almanac-of-law-15>
- Чорненька Д. С. Право та права людини: детермінанти ціннісної взаємодії. Актуальні проблеми юридичної науки : зб. тез Міжнар. наук.-практ. конф. «Двадцять осінні юридичні читання “Права людини в сучасному світі: проблеми теорії та практики”» (м. Хмельницький, 1–2 жовт. 2021 р.). Хмельницький : Хмельн. ун-т управл. та права ім. Л. Юзькова, 2021. С. 50–52
- Чорненька Д. С. Нормативно-правове регулювання соматичних прав людини на прикладі системи трансплантації в Україні та зарубіжних країнах. Актуальні проблеми правових наук в євроінтеграційному вимірі : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 17–18 груд. 2021 р.). Харків : ГО «Асоціація аспірантів-юристів», 2021. С. 21–25.
- Чорненька Д. С. Законодавчі гарантії права людини на життя: конституційно-правовий аналіз. Права людини та публічне врядування в сучасних умовах : матер. V Міжнар. правничого форуму (м. Чернівці 10 черв. 2022 р.) / уклад. : І. В. Ковбас, І. І. Бабін, О. І. Ющик, І. Ж. Торончук, П. І. Крайній. Чернівці : Технодрук, 2022. С. 274–277
- Чорненька Д. С. Право людини на пересадку органів і тканин людського організму. Правові засади організації та здійснення публічної влади : зб. тез V Міжнар. наук.-практ. конф., присв. світлій пам'яті д-ра юрид. наук, проф., акад.-засновн. НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова (м. Хмельницький, 17 черв. 2022 р.). Хмельницький : Хмельн. ун-т управл. та права ім. Л. Юзькова, 2022. С. 391–393.
- Чорненька Д. С. Конституціоналізація прав людини четвертого покоління: сучасний стан та перспективи розвитку. Конституційні права і свободи людини та громадянина в умовах воєнного стану : матер. наук. семінару, 23 червня 2022 р. / упор. : М. В. Ковалів, М. Т. Гаврильців, Н. Я. Лепіш. Львів : ЛьвДУВС, 2022. С. 286–291
- Чорненька Д. С. Трансплантація органів та тканин людського організму крізь призму реалізації права на життя та права на здоров'я. Гарантії та забезпечення прав людини в Україні: становлення, розвиток та перспективи : зб. тез доп. та повідомл. за матер. круглого столу, присв. Міжнар. дню прав людини (м. Харків, 4 груд. 2022 р.). Харків : НІОУ ім. Я. Мудрого, 2022. С. 118–121. URL: <https://nauka.nlu.edu.ua/nauka/vnd/zbirnyku-naukovyh-konferenczij/>
- Чорненька Д. С. Соматичні права як закономірний етап розвитку прав людини. Правові виклики сучасності: законодавче реагування на геополітичні й історичні проблеми : матер. III Міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (м. Чернівці, 6 груд. 2022 р.) / редкол. : Н. Д. Гетьманцева (голова), О. В. Кіріяк (відпов. секр.) та ін. Чернівці : Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. С. 278–283

- Чорненька Д. С. Соматичні права у системі прав людини: природа та значення. Правова природа культурних та матеріальних цінностей під час війни: міжнародна практика, реалії російсько-української війни : матер. Міжнар. правової школи (м. Ужгород, 29 верес. 2023 р.). Ужгород : Ужгород. нац. ун-т, 2023. С. 42–50.
- Чорненька Д. С. Практика ЄСПЛ у галузі трансплантації: огляд основних рішень. Актуальні проблеми правового регулювання в Україні та країнах ближнього зарубіжжя : матер. XIII Міжнар. наук.-практ. Інтернет конференції (м. Львів, 28–29 груд. 2023 р.) : тези доп. / відп. ред. П. О. Куцик. Львів : Растр-7, 2023. С. 224–226.
- Чорненька Д. С. Торгівля людьми крізь призму «чорної» трансплантології. Державна політика щодо протидії торгівлі людьми і незаконній міграції: Україна та світ : зб. тез Міжнар. наук.-практ. конф. (9 черв. 2023 р.). Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2023. С. 185–187
- Чорненька Д. С. Біодрук донорських органів як перспективний напрям у сучасній трансплантології: законодавчі новели та перспективи внесення змін до чинного законодавства. Функціонування інституту власності в умовах війни: міжнародний досвід та українські реалії : матер. Міжнар. правової школи (м. Ужгород, 31 жовт. 2024 р.). Ужгород : Ужгород. нац. ун-т, 2024. С. 106–112.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0123U104297

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Подорожна Тетяна Станіславівна

2. Tetiana S. Podorozhna

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0502-950X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 01597980

Місцезнаходження: вул. Туган-Барановського, буд. 10, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Укоопспілка

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Барабаш Ольга Олегівна
2. Olha O. Barabash

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-2666-9696**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Львівський державний університет внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08571995**Місцезнаходження:** вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Белова Мирослава Володимирівна
2. Myroslava V. Bielova

Кваліфікація: д.ю.н., доцент, 12.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-2077-2342**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"**Код за ЄДРПОУ:** 02070832**Місцезнаходження:** вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Камінська Наталія Василівна
2. Nataliia V. Kaminska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.11**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-7239-8893**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марцеляк Олег Володимирович

2. Oleh V. Martseliak

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6686-0255

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Крусян Анжеліка Романівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Крусян Анжеліка Романівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Топонар О.І.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна